

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського
Кафедра права, філософії та політології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Протокол №1 від «28» серпня 2020 р.
Завідувач кафедри проф. Чорний О.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО»

Спеціальність 081 «Право»
Галузь знань 08 Право

2020 – 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології
(назва кафедри)

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 року

Розробники: викладач кафедри права, філософії та політології Грищенко О.П.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Мова навчання – українська.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: вибіркова Рік підготовки: 3 Семестри: 6 Кількість кредитів ECTS: 3	Загальна кількість годин: 90 Шифр та назва спеціальності: 081 «Право» Галузь знань 08 Право Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 22 Практичні: 20 Самостійна робота: 48 Вид контролю: залік

Вивчення дисципліни «Земельне право» сприяє формуванню у студентів загальнотеоретичних правових дефініцій та категорій земельного права, а також впливає на збільшення рівня їх обізнаності щодо основних напрямків та форм земельної правової політики України, засвоєнню положень законодавства, які регулюють земельні відносини, формуванню навичок застосування норм права природокористування у практичній діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

1. Земельне право у правовій системі України.
2. Основи землекористування. Управління в галузі використання та охорони земель.
3. Правовий режим різних категорій земель.

Навчальна дисципліна «Земельне право» призначена для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю 081 «Право», галузь знань 08 «Право» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Вона є вибірковою навчальною дисципліною. Передумовами для вивчення цієї дисципліни є знання, навички й уміння, отримані студентами в межах дисциплін циклу загальної та професійної підготовки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Земельне право України» є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями щодо правового регулювання земельних відносин, вивчення ними основних законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регулюють земельні відносини, набуття вмінь і навичок застосовувати отримані знання.

Завданнями дисципліни «Земельне право» є всебічне засвоєння та оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, засвоєння квінтесенції, змісту земельно-правових відносин, навчитися розуміти зміст норм земельного законодавства, правильно їх тлумачити та застосовувати при вирішенні конкретних справ. Студенти також мають опанувати навички самостійної роботи із нормативно-правовими актами та літературою.

2.ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Студенти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК6	Навички використання комунікаційних технологій.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
ЗК12	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
ЗК 15	Прагнення до збереження навколишнього середовища
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 6	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 12	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Бакалавр повинен знати:

- чинне земельне законодавство України;
- проблеми науки земельного права;
- провідні принципи і завдання земельного права;
- організаційно-правові заходи щодо охорони земель;
- види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства.

Бакалавр повинен вміти:

- орієнтуватися у законодавстві про правове регулювання земельних відносин;
- тлумачити чинне земельне законодавство;
- проводити науковий аналіз, порівняння та оцінку земельно-правових явищ;
- самостійно використовувати і застосовувати відповідні норми земельного законодавства;

- використовувати отримані знання у подальшій навчальній, професійній та іншій практичній діяльності.

3. Короткий зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Земельне право у правовій системі України.

Тема 1. Поняття, предмет, метод, принципи і система земельного права.

Поняття, предмет і метод земельного права. Система і принципи земельного права. Розмежування норм земельного, цивільного та інших галузей права.

Тема 2. Джерела земельного права. Поняття і види джерел земельного права. Конституція України і закони як основні джерела земельного права.

Тема 3. Земельні правовідносини. Поняття земельних правовідносин. Види земельних правовідносин. Земельно-правові норми. Виникнення, зміна і припинення земельних правовідносин.

Змістовий модуль 2. Основи землекористування. Управління в галузі використання та охорони земель.

Тема 4. Право власності на землю. Поняття права власності на землю. Право державної власності на землю. Право комунальної власності на землю. Розмежування земель права державної і комунальної власності. Право приватної власності на землю.

Тема 5. Право землекористування.

Право постійного і тимчасового користування землею. Порядок надання земельних ділянок у постійне користування юридичним особам. Правові засади оренди землі. Договір оренди землі. Орендодавці та орендарі. Їх права та обов'язки. Зміна, припинення і поновлення договору оренди землі.

Тема 6. Обмеження та обтяження прав на землю. Поняття та види обмежень прав на землю. Правове регулювання обмежень набуття права власності на землю. Правовий режим зон з особливими умовами використання земель. Добросусідство. Загальна характеристика підстав припинення прав на землю. Підстави припинення права власності на землю: поняття, види та їх характеристика. Добровільна відмова від права власності або права постійного користування земельною ділянкою. Примусове припинення прав на земельну ділянку.

Тема 7. Поняття управління в галузі використання та охорони земель. Система управління земельними ресурсами. Управління як засіб реалізації земельного законодавства. Організаційно-Справові форми управління щодо використання та охорони земель. Поняття і завдання землеустрою. Роль землеустрою в регулюванні земельних відносин. Поняття та зміст державного земельного кадастру. Порядок ведення державного земельного кадастру.

Тема 8. Юридична відповідальність за земельні правопорушення. Поняття і види юридичної відповідальності. Склад земельних правопорушень. Підстави та умови відповідальності. Дисциплінарна відповідальність за порушення земельного законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства. Види правопорушень, за які наступає відповідальність. Оформлення документів під час виявлення порушень земельного законодавства. Розгляд справ про порушення земельного законодавства. Права і обов'язки осіб, які беруть участь у розгляді справи про адміністративне правопорушення. Постанова по справі про адміністративне правопорушення. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. Цивільна відповідальність за порушення земельного законодавства. Кримінальна відповідальність за земельні правопорушення.

Змістовий модуль 3. Правовий режим різних категорій земель.

Тема 9. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Правовий режим земель промисловості. Правовий режим земель транспорту. Правовий режим земель зв'язку та енергетики.

Тема 10. Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного значення, рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення. Правовий режим земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення. Поняття та класифікація земель природно-заповідного призначення. Землі природних та біосферних заповідників. Землі національних природних і регіональних ландшафтних парків. Землі ботанічних садів. Землі дендрологічних та зоологічних парків. Землі парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, пам'яток природи, заказників, заповідних урочищ. Охоронні зони територій природно-заповідного призначення. Правовий режим земель оздоровчого призначення. Правовий режим земель рекреаційного та історико-культурного призначення.

Тема 11. Правовий режим земель лісгосподарського призначення та водного фонду. Поняття і види земель лісового фонду. Правові форми користування землями лісового фонду. Управління в галузі використання земель лісового фонду. Виникнення та припинення права лісового землекористування. Правове регулювання відтворення та охорони земель лісового фонду. Лісовпорядкування та державний лісовий кадастр. Відповідальність за порушення лісового законодавства.

Тема 12. Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення та земель населених пунктів в Україні. Поняття земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення України. Права і обов'язки власників і користувачів земель сільськогосподарського призначення в Україні. Суб'єкти прав на землі

сільськогосподарського призначення. Земельний кадастр у країнах-членах ЄС. Створення спеціалізованих установ. Оренда землі. Охорона земель у країнах-членах ЄС.

4. Організація навчання.

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Земельне право у правовій системі України.					
1	Поняття, предмет, метод, принципи і система земельного права	8	2	2	4
2	Джерела земельного права	8	2	2	4
3	Земельні правовідносини	4	-	-	4
Всього за змістовий модуль 1		20	4	4	12
Змістовий модуль 2. Основи землекористування. Управління в галузі використання та охорони земель.					
4	Право власності на землю	8	2	2	4
5	Право землекористування	8	2	2	4
6	Обмеження та обтяження прав на землю	8	2	2	4
7	Поняття управління в галузі використання та охорони земель	6	2	-	4
8	Юридична відповідальність за земельні правопорушення	8	2	2	4
Всього за змістовий модуль 2		38	10	8	20
Змістовий модуль 3. Правовий режим різних категорій земель.					
9	Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	8	2	2	4
10	Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного	8	2	2	4

	значення, рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення.				
11	Правовий режим земель лісогосподарського призначення та водного фонду	8	2	2	4
12	Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення та земель населених пунктів в Україні	8	2	2	4
	Всього за змістовий модуль 3	32	8	8	16
	Разом за курс	90	22	20	48

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, предмет, метод, принципи і система земельного права (2 год.)

План

1. Поняття, предмет і метод земельного права.
2. Система і принципи земельного права.
3. Розмежування норм земельного, цивільного та інших галузей права.

Тема 2. Джерела земельного права (2 год.)

План

1. Поняття і види джерел земельного права.
2. Конституція України і закони як основні джерела земельного права.
3. Земельний кодекс України.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Право власності на землю (2 год.)

План

1. Поняття права власності на землю.
2. Право державної власності на землю.
3. Право комунальної власності на землю.
4. Розмежування земель права державної і комунальної власності.
5. Право приватної власності на землю.

Тема 4. Право землекористування (2 год.)

План

1. Право постійного і тимчасового користування землею.
2. Порядок надання земельних ділянок у постійне користування юридичним особам.
3. Правові засади оренди землі.
4. Договір оренди землі.
5. Орендодавці та орендарі, їх права та обов'язки.

6. Зміна, припинення і поновлення договору оренди землі.

Тема 5. Обмеження та обтяження прав на землю (2 год.)

План

1. Поняття та види обмежень прав на землю.
2. Правове регулювання обмежень набуття права власності на землю
3. Добросусідство.
4. Підстави припинення права власності на землю: поняття, види та їх характеристика.
5. Добровільна відмова від права власності або права постійного користування земельною ділянкою.
6. Примусове припинення прав на земельну ділянку.

Тема 6. Юридична відповідальність за земельні правопорушення (2 год.)

План

1. Поняття і види юридичної відповідальності.
2. Склад земельних правопорушень.
3. Підстави та умови відповідальності.
4. Дисциплінарна відповідальність за порушення земельного законодавства.
- Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства.
5. Види правопорушень, за які наступає відповідальність.

Змістовий модуль 3.

Тема 7. Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення (2 год.)

План

1. Правовий режим земель промисловості.
2. Правовий режим земель транспорту.
3. Правовий режим земель зв'язку та енергетики.

Тема 8. Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного значення, рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення (2 год.)

План

1. Правовий режим земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.
2. Поняття та класифікація земель природно-заповідного призначення.
3. Землі природних та біосферних заповідників.
4. Землі національних природних і регіональних ландшафтних парків.
5. Землі ботанічних садів.
6. Землі дендрологічних та зоологічних парків.
7. Землі парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, пам'яток природи, заказників, заповідних урочищ.
8. Охоронні зони території природно-заповідного призначення.
9. Правовий режим земель оздоровчого призначення.
10. Правовий режим земель рекреаційного та історико-культурного призначення.

Тема 9. Правовий режим земель лісгосподарського призначення та водного фонду (2 год.)

План

1. Поняття і види земель лісового фонду.
2. Правові форми користування землями лісового фонду.
3. Управління в галузі використання земель лісового фонду.
4. Виникнення та припинення права лісового землекористування.
5. Правове регулювання відтворення та охорони земель лісового фонду.

6. Лісовпорядкування та державний лісовий кадастр.
7. Відповідальність за порушення лісового законодавства.

Тема 10. Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення та земель населених пунктів в Україні (2 год.)

План

1. Поняття земель сільськогосподарського призначення.
2. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення України.
3. Права і обов'язки власників і користувачів земель сільськогосподарського призначення в Україні.
4. Суб'єкти прав на землі сільськогосподарського призначення.
5. Земельний кадастр у країнах-членах ЄС.
6. Створення спеціалізованих установ. Оренда землі.
7. Охорона земель у країнах-членах ЄС.

6.Завдання для самостійної роботи:

Студенти виконують реферативні завдання або міні-дослідження з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

Теми рефератів (самостійна робота)

Модуль I

1. Співвідношення земельного права з суміжними галузями права.
2. Система земельного права.
3. Інститути земельного права.
4. Поняття та класифікація земельних правовідносин.
5. Склад земельних правовідносин.
6. Суб'єкти та об'єкти земельних правовідносин.
7. Зміст земельних правовідносин.
8. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин.

Модуль II

1. Загальна характеристика управління у галузі земельних відносин.
2. Система і повноваження органів управління у галузі земельних відносин.
3. Поняття функцій управління у галузі земельних відносин та їх система.
4. Встановлення меж адміністративно-територіальних утворень.
5. Розподіл та перерозподіл земель.
6. Обмеження права користування землями водного фонду.
7. Планування використання земель.
8. Державний земельний кадастр.

Модуль III

1. Загальна характеристика земель промисловості: їх склад і форми використання.
2. Загальна характеристика земель транспорту: їх склад і форми використання.

3. Загальна характеристика земель зв'язку: їх склад і форми використання.
4. Загальна характеристика земель енергетики: їх склад і форми використання.
5. Загальна характеристика земель оборони та іншого призначення: їх склад і форми використання.
6. Особливості управління землями промисловості.
7. Особливості управління землями транспорту.
8. Особливості управління землями зв'язку.
9. Особливості управління землями енергетики.
10. Особливості управління землями оборони та іншого призначення.

7. Політика дисципліни та оцінювання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

- а) робота на лекції** (до 5 балів);
- б) відповідь на практичному занятті** (до 3 балів)
- в) самостійна робота** (до 32 балів)
 - ведення конспекту практичного заняття (до 2 балів)
 - міні-дослідження (або реферат) - до 20 балів

Робота на лекції оцінюється за наступними критеріями: відвідування лекційних занять; повнота, охайність і грамотність ведення конспекту лекцій. Наявність усіх компонентів роботи на лекції та присутність студента на лекційних заняттях може бути оцінена до 5 балів; неохайне оформлення конспекту лекцій, неповне відображення лекційного матеріалу у конспекті, часткова відсутність студента на лекційних заняттях – від 1 до 3 балів.

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

3 бали – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. Практичне завдання виконане повністю відповідно до встановлених вимог.

2 бали – студент вільно володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні практичних завдань, аргументація на достатньому рівні. Практичне завдання виконане частково та має несуттєві помилки.

1 бал – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні. Практичне завдання виконане поверхово без урахування встановлених вимог.

Самостійна робота з курсу «Земельне право» включає ведення конспекту практичного заняття, виконання письмових завдань та написання реферату.

Самостійна робота оцінюється до 20 балів (залежно від модуля).

Ведення конспекту практичного заняття оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту;
- наявність теоретичного матеріалу (рукописний варіант) практичного заняття;
- виконання тестів і практичних завдань відповідно до теми практичного заняття.

Наявність всіх компонентів конспекту практичного заняття може бути оцінено до 2 балів.

Студент за власним бажанням може обрати один з двох варіантів: а) **письмові відповіді** (або міні-дослідження) на питання самостійної роботи; б) **написання реферату** з модулю. Завдання самостійної роботи та теми рефератів по кожному модулю визначаються викладачем.

Реферат оцінюється за наступними критеріями: відповідна форма, грамотність, охайність, науковість, достатня кількість використаної літератури (до 10 джерел). Допускається використання матеріалів інтернет-ресурсів (не більше 3-ох позицій) з обов'язковим включенням їх точної адреси до списку літератури.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедайннів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)).

У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. Розподіл балів за рейтинговою системою

№	Назва теми	Всього балів	Індивідуальні завдання	Практичні заняття	Реферат, есе	Контрольна робота, тестове завдання
1	Поняття, предмет, метод, принципи і система земельного права	3	-	3	-	-
2	Джерела земельного права	4	1	3	-	-
3	Земельні правовідносини	1	1	-	-	-
4	Право власності на землю	4	1	3	-	-
5	Право землекористування	4	1	3	-	-
6	Обмеження та обтяження прав на землю	3	-	3	-	-
7	Поняття управління в галузі використання та охорони земель	1	1	-	-	-
8	Юридична відповідальність за земельні правопорушення	4	1	3	-	-
9	Правовий режим земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	4	1	3	-	-
10	Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного значення, рекреаційного, оздоровчого, історико-культурного призначення	19	1	3	15	-
11	Правовий режим земель лісогосподарського	18	1	3	15	-

	призначення та водного фонду					
12	Європейський досвід формування ринку сільськогосподарських земель. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення та земель населених пунктів в Україні	34	1	3	-	30
Разом за курс		100	10	30	30	30

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Усне опитування на практичному занятті	10	3	30
Індивідуальні завдання	10	1	10
Реферат, есе	2	15	30
Контрольна робота, тестове завдання	1	30	30
Всього:	100		

9. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100 (A)	відмінно	зараховано
83-89 (B)	добре	
75-82 (C)		
68-74 (D)	задовільно	
60-67 (E)		
35-59 (FX)	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 (FF)	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань до заліку.

1. Предмет і метод земельного права.
2. Співвідношення земельного та цивільного законодавства при регулюванні земельних відносин.
3. Принципи земельного права.
4. Система та структура земельного права.

5. Співвідношення та взаємодія земельного права з суміжними галузями правової системи України.
6. Загальна характеристика земельних прав.
7. Поняття та класифікація земельних правовідносин.
8. Функції земельного права.
9. Поняття та класифікація джерел земельного права.
10. Особливості та форми права власності на землю.
11. Поняття, основні риси та юридична природа приватизації земель.
12. Суб'єкти, об'єкти та форми приватизації земель.
13. Особливості приватизації земель сільськогосподарського призначення й інших категорій земель.
14. Юридичні гарантії здійснення приватизації земель.
15. Загальна характеристика права землекористування та його класифікація.
16. Право постійного землекористування: суб'єкти і об'єкти.
17. Підстави та порядок виникнення та припинення права землекористування.
18. Право обмеженого землекористування: суперфіцій та емфітевзис.
19. Права й обов'язки землекористувачів.
20. Поняття та юридичні ознаки договору оренди землі.
21. Особливості виникнення права землекористування на умовах оренди.
22. Характеристика рівності форм права власності на землю.
23. Особливості спорів, які вирішують органи місцевого самоврядування.
24. Об'єкти та суб'єкти оренди землі.
25. Емфітевзис як форма використання земель.
26. Права й обов'язки орендаря земельної ділянки.
27. Поняття й особливості договору оренди земельної ділянки.
28. Специфіка припинення права оренди земельної ділянки.
29. Поняття та класифікація обмежень прав на землю.
30. Обмеження прав на землю, які випливають із права добросусідства.
31. Земельні сервітути.
32. Особливості державної реєстрації прав на землю.
33. Поняття та класифікація гарантій прав на землю.
34. Форми та способи захисту прав на землю.
35. Земельні спори: поняття та класифікація.
36. Система та компетенція органів, що вирішують земельні спори.
37. Поняття та стадії механізму реалізації прав на землю.
38. Правове забезпечення набуття прав на землю.
39. Процедура припинення прав на землю.
40. Економіко-правовий механізм у сфері земельних відносин.
41. Загальна характеристика та правові форми плати за землю.
42. Суб'єкти й об'єкти плати за землю та пільги.
43. Функції управління у галузі використання й охорони земель.
44. Поняття, зміст і суб'єкти управління у галузі використання та охорони земель.
45. Система та повноваження органів управління у галузі використання та охорони земель.

46. Контроль за використанням та охороною земель.
47. Державний земельний кадастр.
48. Види приватизації земель.
49. Правочини (угоди) із земельними ділянками.
50. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб.
51. Примусове відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності.
52. Поняття та зміст правової охорони земель.
53. Рекультивация земель.
54. Консервация земель.
55. Особливості правової охорони ґрунтів.
56. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства.
57. Земельне правопорушення як підстава юридичної відповідальності.
58. Види юридичної відповідальності в земельному праві України.

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни
3. Перелік рекомендованої літератури з курсу
4. Методичні матеріали до практичних занять
5. Питання для самостійного опрацювання
6. Тематика рефератів
7. Завдання для поточного контролю знань (тести)
8. Перелік питань на підсумковий контроль знань (залік).

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна нормативна база:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР Редакція від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. Редакція від 16.10.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР. Редакція від 16.10.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р. № 3852-XII. Редакція від 03.07.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
5. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. Редакція від 16.10.2020 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Редакція від 30.12.2020 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 №

8073-Х. Редакція від 01.01.2021 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

9. Про використання земель оборони : Закон України від 27.11.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1345-15#Text>

10. Про екологічну мережу України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV. Редакція від 19.04.2018 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>

11. Про затвердження Класифікації видів цільового призначення земель : наказ Державного комітету України із земельних ресурсів від 23.07.2010 р. №548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10#Text>

12. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>

13. Про Державне агентство земельних ресурсів України : Указ Президента України від 08.04.2011 р. №445/2011 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/445/2011#Text>

14. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

Основна література:

1. Земельне право України навч. посіб. / Є. І. Федик [та ін.]. Львів : Новий Світ 2000, 2015. 220 с.

2. Земельне право України : Навчальний посібник / За загальною редакцією Мироненко В. П. Київ: Алерта, 2018. 350 с.

3. Земельне право України: загальна частина: навч. посібн. / А.І. Ріпенко, О.М. Пащенко. Київ : ВД «Дакор», 2016. 236 с.

4. Кобецька Н. Р. Дозвільне і договірне регулювання використання природних ресурсів в Україні: питання теорії та практики: монографія / Н.Р. Кобецька. ІваноФранківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2016. 271 с.

5. Мироненко В.П. Земельне право України: Навчальний посібник / За загальною редакцією В. П. Мироненко. К.: Алерта, 2018. 350 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб сайт Верховної Ради України.

2. <https://land.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру.

3. <https://www.007.org.ua/> – Пошуково-аналітична система «007».

4. <http://eia.menr.gov.ua/search> – реєстр ОВД.

5. <https://dabi.gov.ua/declare/list.php> – реєстр ДАБІ.

6. <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch> – реєстр Мін'юсту.

7. <https://map.land.gov.ua/kadastrova-karta> – публічна кадастрова карта Держгеокадастру.

8. <http://reyestr.court.gov.ua/> – реєстр судових рішень

9. <https://court.gov.ua/> – портал «Судова влада».
10. <http://geoinf.kiev.ua/wp/interaktyvni-karty-spetsdozvoliv.htm> – відкрита карта дозволів від Держгеонадра на використання надр.